

מהו גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סדרה של גיליונות מידע בין-לאומיים, המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, מזוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר אחות חדר מיון עלולה להיות חשופה אליהם במהלך עבודתה הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות, אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע על אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים נגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתה של אחות חדר מיון.

העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגי הסיכונים השונים, לעתים יחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ-1 וכו', וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3).

עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגיהות, וכולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי מקום, וכדומה.

מיהי אחות חדר מיון?

עובדת בריאות, בעלת הכשרה של אחות מוסמכת, אשר עובדת בחדר מיון של בית חולים או מוסד דומה, העוסק בשמירת הבריאות.

מהם הסיכונים העיקריים בעיסוק זה?

- שימוש בחומרי רחיצה, חיסוי ועיקור, אשר עלולים לפגוע בעור ולגרום לגירוי של הפה, האף, הגרון ומערכת הנשימה
- עלולות להיחשף לגזי הרדמה, לסמים ולקרנית נטון
- עלולות להיפצע מעצמים חדים (מזרקים, אזמלים)
- מגע עם משטחים חמים, כגון ציוד לחיטוי, עלול לגרום לכוויות בעור
- הטיפול בחולים כבדי משקל יכול לגרום לבעיות שריר-שלד, לכאבי גב, וכד'; העבודה הממושכת, בעמידה או בהליכה, גורמת לעייפות ולבעיות ברגליים
- מתח ושחיקה עלולים להיגרם כתוצאה מעבודה במשמרות ובלילות, ועקב הטיפול והקשר עם חולי חדר מיון (אשר לעתים קרובות הם קורבנות תאונות דרכים) ועם בני משפחותיהם
- חשיפה והידבקות מגורמים מזהמים, חשיפה למחלות וגורמי מחלות מידבקים כנגיפים וחיידקים, כתוצאה ממגע ישיר עם החולים

הוכן ועובד ע"י צוות מומחים בראשות פרופ' דוגני בסיוע קרן "מנף" במוסד לביטוח לאומי, ו"הפעולה המונעת" במשרד הכלכלה

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

1

2

3 4

1 5

החלקות, מעידות ונפילות על רצפות רטובות, במיוחד במצבי חירום
 חתכים ודקירות מעצמים חדים (במיוחד דקירות ממחטי מזרקים, וחתכים מאזמלי ניתוח)
 כוויית וצריבות עקב מגע עם ציוד עיקור חם, במים חמים ובצנרת קיטור
 מכות חשמל כתוצאה ממגע עם ציוד חשמלי לקוי או שאינו מוארק כיאות, או שבידודו פגום
 פציעות של הרגליים והבהונות עקב נפילת חפצים כבדים עליהם, כגון מכשירים רפואיים
 כאבי גב חריפים, הנגרמים עקב תנוחות גוף לקויות או כאשר מבצעים תנועות גופניות המאומצות יתר על המידה
 בזמן הטיפול בחולים כבדי משקל.

סיכונים פיזיקליים

6

חשיפה לקרינה מייננת, שמקורה מכונות רנטגן או רדיו-איזוטופים
 חשיפה לקרינה בלתי מייננת, בייחוד אולטרה סגולה ולייזר

סיכונים כימיים

7 8

7

9

אובדן שומנים מתוך העור, גירויים ודלקות עור, הנגרמים משימוש בתדירות רבה בסבונים, בדטרנגנטים, בחומרי חיטוי וכו'
 גירוי של העיניים, האף והגרונן, כתוצאה מחשיפה לאירוסולים, שמקורם בחומרי ניקוי ורחיצה שונים (לחלק מהם דרגת בסיסיות גבוהה),
 המרחפים באוויר, או לטיפות של נוזלי רחצה
 הרעלה כרונית, כתוצאה מחשיפה ממושכת לתרופות, נוזלי עיקור (כגון גלוטראלדהיד), גזי הרדמה, וכו'
 אלרגיה ללאטקס, הנגרמת מחשיפה לכפפות העשויות ללאטקס טבעי או ממוצרים רפואיים אחרים

סיכונים ביולוגיים

10

חשיפה למיקרואורגניזמים פתוגניים, הנמצאים בנוזלי הגוף של חולים, מהווה סיכון ביולוגי משמעותי, בייחוד במקרים של מחלות המועברות באמצעות הדם (איידס, דלקת כבד זיהומית). חשיפה והידבקות מגורמים מזהמים, כנגיפים, חיידקים ומחלות מידבקות

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

10 a

עיפות וכאבי גב תחתון כתוצאה מהטיפול בחולים כבדי משקל ומהעבודה הממושכת בעמידה מתח, יחסים משפחתיים מעוררים, שחיקה כתוצאה מהעבודה במשמרות ובשעות לילה, מהעבודה בשעות נוספות ומהקשר עם חולים שמצבם חמור, בייחוד עם קורבנות תאונות דרכים ועם בני משפחותיהם

רשימת דרכי המניעה

- 1 יש לנעול נעליים עם סוליות בלתי מחליקות, שתוכננו במיוחד עבור אחיות
- 2 יש לטפל בזהירות מרבית בחפצים חדים; יש להשתמש במכלי אחסון בטיחותיים ייעודיים כדי לאחסן מזרקים משומשים, עד לסילוקם
- 3 יש להתקין מפסקי זרם דלף ולהזמין חשמלאי מוסמך לבדיקה ותיקון של ציוד חשוד
- 4 יש להקפיד לשמור על הנחיות הבטיחות של כל אחד מהמכשירים והמתקנים החשמליים ולבצע בדיקה תקופתית של הציוד הרפואי החשמלי
- 5 יש לוודא שכל המעברים אינם חסומים ואפשר לצפות דרכם בבהירות לכל האורך
- 6 יש להצמיד לבגד העבודה דווימטר (מד קרינה - תג או דווימטר אחר) בכל עת שבה חשופים לקרינה; יש למלא אחר כל הוראות הבטיחות כדי להפחית את החשיפה למינימום
- 7 יש להתקין מיזוג אוויר בחדר הטיפול הנמרץ, כולל אוורור כללי יעיל, כדי למנוע עומס חום, ולהרחיק את הגזים, האדים והריחות
- 8 יש לדאוג להימצאותם של בקבוקי שטיפה לעיניים או של משטפת עיניים בחדר המיון או בקרבתו
- 9 אחיות הרגישות ללאטקס טבעי חייבות להשתמש בכפפות נטולות ללאטקס ולהימנע מלגעת במוצרי ללאטקס אחרים
- 10 יש להקפיד לשמור על הנחיות משרד הבריאות לגבי העבודה עם דמים ולגבי נגיפים המועברים בדם, כולל קבלת חיסונים בהתאם להנחיות אלו
- 10 a יש לספק עזרי הרמה לשם ההרמה וההובלה של חולים כבדי משקל; יש להתייעץ במומחה לבטיחות תעסוקתית בהקשר לטיפול הנכון והבטוח בחולים כבדי משקל
- 11 שימוש בציוד מגן אישי בהתאם לצורך:
 - נשמית / מסכת מגן להגנת מערכת הנשימה
 - שימוש במשקף מגן להגנת הפנים
 - שימוש בכפפות אנטי אלרגיות חד-פעמיות ובלתי מאובקות
 - שימוש בחליפת מגן / סרביל
 - כיסוי נעליים / ערדליים

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

אחות עזרה ראשונה

הגדרה ו/או תיאור העיסוק

אחות מוסמכת, אשר מטפלת בחולים שהתקבלו למחלקת רפואה דחופה (טיפול נמרץ). נותנת לחולה טיפולי עזרה ראשונה, מכינה אותו לקראת בדיקת הרופא התורן של המחלקה, מודדת את הדופק, הטמפרטורה ולחץ הדם שלו ומבצעת כל בדיקה דרושה אחרת; מסייעת לרופא בבדיקת החולה ומבצעת את הטיפול שעליו החליט הרופא, כולל חיטוי וחבישת הפצעים, מריחת משחות, מתן תרופות, חיבור לאנפוזיה במידת הצורך וכו' [לפי DOT].

תעסוקות דומות וספציפיות

עיסוקים שונים של אחיות בהקשר לטיפול בחולים, עיסוקים המסווגים בהתאם לסוג המחלקה, כגון אחות חדר ניתוח, אחות טיפול נמרץ, אחות ילדים, וכד'; טכנאי רפואי-שעת חירום; מתאם השירותים הרפואיים במצבי חירום; סייען עזרה ראשונה.

מטלות

אחזקה (מלאים, מכשור); בדיקה; ביצוע (בדיקות, הוראות הרופא); הגשה; הוראה (לאחיות מתלמדות); הזמנה (מלאי סמים ותרופות); הזרקה; החדרה (קתטר); הכנה (חולים, אביזרים רפואיים); הכשרה; הספקה (תרופות); הפשטה (בגדים); הרמה והורדה (פציינטיים); השתתפות (בקורסים, בהשתלמויות); חבישה; חיבור (לאנפוזיה); חיטוי; חיסון; חלוקה; טיפול; לימוד; מדידה (פרמטרים רפואיים שונים); מינון; מיקום (אביזרים, חולים); מסירה (הוראות, מסמכים); מעקב; מריחה; מתן (תרופות, טיפולים, עזרה ראשונה); ניטור; ניקוי; סידור; סיוע; סיעוד; עזרה; עיקור; צפייה; קבלה (חולים, אספקה); רחיצה (חולים); תפעול.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

הספקה רפואית (אזמלים, מזרקים, מחטים, תחבושות, גזה, פדים סטריליים, פלסטרים, וכו'); מדי חום; מד לחץ דם; מסכות; סטטוסקופ; ציוד ניטור; ציוד עיקור; שעונים; קתטרים.

מקומות עבודה שבהם העיסוק שכיח

חדרי מיון של בתי חולים; מחלקות רפואה דחופה; מרפאות ומוסדות אחרים לטיפול רפואי.

מראי מקום

1. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th Ed., ILO, Geneva, 1998, Vol. 2, p. 39.18
2. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 3rd Ed., ILO, Geneva, 1983, Vol. 2, p. 873-877
3. Occupational Diseases - a Guide to their Prevention. DHEW-NIOSH Pub. 77-181, 1977 (multiple pages - see entry "Nurses" in Index).
4. Claitor's Publishing Division: Dictionary of Occupational Titles (DOT) with O*NET tm. Definitions - 5th.edition 2003.

